



#### Basarabia strapunsă

Din anii lungi de scurgere prin stâncă  
Își plînge soarta Nistrul în aval  
Că-n apa sa hoția îl mănâncă  
Și-i trec azi chinuri grele pe sub val.

Din negura de vremi își duce plânsul  
Prin brațul stîng al biete Basarabii  
Fierbinte e și-amar astăzi sub dînsul  
Pămîntul străbătut de-a sale alpii.

Blasfemii venetice-i cer sarcastic  
S-omoare azi frăția sa cu Bugul  
Să uite de destinul său carpatic  
Și-astfel să-și pună Nistrul iarăși jugul.

Nu se-ncetează a lovi cu sete  
În coasta stîng-a trupului român  
Dorind străinii ridicare de perete  
Pe-acest străbun și românesc tărîm.

Se zbat, roiesc și-ncearcă să despartă  
Prin tactici de discordie, perfide  
În gândurile lor avînd o hartă  
Ori cumpără, ori scuipă, ori ucide!

Și au venit străini cu creeri proaspeți  
Să facă lege-n sân de Națiune  
Urmînd apoi ca nepoțiții oaspeți  
Pîn și hotarul Țării să-l sugrume.

Ne pun în ziduri soarta milenară  
Bătînd în cuie granițe de sîrmă  
S-apară o Transnistrie sub Țară  
Să n-aibă-n pace ea o bună cărmă.

Să nu-ndrăzniți străinilor de-afară  
Să vreți să-ntoarceți firu-adevărat  
Că mai respiră în această Țară  
Un suflet viu, român, înflăcărat.

Credința, Limba, Neamul ne unește  
Și-oricît veți bate-n pieturi sau în coaste  
Noi vom răspunde "n-are Țara oaste,  
Dar are-un Dumnezeu și simte  
românește!"

**Vitalie Cojușneanu**

# SPADA

Forumul Creștin Noua Dreaptă  
[www.nouadreapta.org](http://www.nouadreapta.org)  
Nr. 3. ianuarie, an 2007

**BASARABIA**  
[chisinau@nouadreapta.org](mailto:chisinau@nouadreapta.org)  
[spada@mail.md](mailto:spada@mail.md)

#### Transnistria, clarificarea unei situații

„Conflictul transnistrean” este unul dintre cele mai stranii, din cele ce au avut loc în Europa de Est. Deși unii specialiști pretind pentru conflictul transnistrean rădăcini adânci în istorie, doar simpla urmărire atentă a desfășurării evenimentelor evidențiază cauze mult mai banale decât o pretinsă dușmănie de veacuri, româno-rusă, pentru acea palmă de pământ situată de-a lungul malului stîng al Nistrului. Acea RASSM, care servește drept punct de pornire pentru unii susținători ai legitimității statalității transnistrene, a fost doar un precedent, produs bolșevic, însă, recunoaștem, este utilizat cu succes de specialiștii în materie de a spăla creierii. Crearea unei noi entități statale pe fonul unui conflict interetnic este cea mai reușită invenție a părinților pmr-ului. Cel puțin o astfel de iluzie a reușit s-o creeze în rîndul maselor, indiferent de apartenența etnică.

Aspectul teritorial, care, în faza inițială a conflictului, avuse un rol de mică importanță, deoarece urma să devină doar punctul de pornire a ofensivei direcționate spre înăbușirea oricărei manifestări de viață, limbă, cultură, spiritualitate românească din spațiul basarabean al R.M., prin reinstaurarea regimului bolșevic ateist. Agresiune reușită doar parțial, pe un teritoriu relativ restrîns. Deacea nu întâmplător, regimul actual de la Tiraspol, pretinde să stăpânească o Nistrie, tendință ce-și găsește expresie până și în denumirea aceluia organism pseudostatal inaugurat în Transnistria, situație care vine să demonstreze că nu este vorba de un separatism propriu zis, ci de tendința de restabilire a vechiului areal de influență al Rusiei bolșevice, acum capitaliste.

În prezent Rusia, în calitatea sa de cea mai mare țară ortodoxă încurajează, susține, sprijină, acțiunile separatiste, șovine, antiromânești ale populației rusofone, care, sub scutul protector al unei armate uriașe, își permite un comportament amoral, inuman, necreștin, promovînd o politică de ură interetnică, orientată în mod direct împotriva oricărei manifestări de viață românească, pe un teritoriu istoric românesc, etnolingvistic românesc, juridic românesc.

Conflictului, regizorii lui, au încercat să-i dea caracter de confruntare interetnică. Pentru care au utilizat cu succes romanofobia cultivată de mulți ani mediului rusofon, care, pe parcurs, s-a manifestat cu ostilitate bestială față de tot ce este românesc. Aceiași imagine greșită, specialiștii în organizarea conflictelor, au reușit s-o impună și unei părți din romanofoni.

Populația băștinașă fiind supusă unui proces, bine gândit și planificat, de lungă durată, de asimilare forțată, etnică și culturală. Acțiuni ilegale și anormale. Genocidul românilor transnistreni se produce sub ochii noștri, sub ochii structurilor internaționale, ale căror menire declarată este de a proteja drepturile omului, sub ochii Rusiei ortodoxe, pe care românii au considerat-o totdeauna o țară prietenă. Indiscutabil este faptul că în spatele conflictului au stat și stau structuri și personaje kgb-iste, mafioate, oculte, aflate deasupra dimensiunii etnice și religioase, interesate direct în menținerea situației de instabilitate. Sunt oameni fără conștiință națională, însă care manipulează și dirijează cu succes procesele etnice, creînd atitudini și imagini, pozitive sau negative, în dependență de interesele lor, despre o națiune, în așa fel determinînd și natura raporturilor interetnice.

Da, dorim o cooperare și o prietenie cu rușii și Rusia, frații noștri în credința ortodoxă, însă nu impusă prin inermiul forței sau a înșelăciunii, așa cum nu odată s-a întîmplat pe parcursul istoriei; dorim o cooperare în direcția promovării valorilor tradițional-ortodoxe, aspect care a unit și a determinat specificul spațiului est și sud-est european, și care a dat acele particularități distincte ce ne individualizează ca națiuni atît pe noi, românii, cît și pe ruși.

Considerăm că găsirea soluției pentru rezolvarea conflictului transnistrean depinde de voința patrioților creștin-ortodocși din lumea rusă și cea românească. Un prim pas concret ar fi recunoașterea, de către forțele sănătoase din Rusia și din raioanele din stînga Nistrului, în cazul în care ele sunt, a caracterului românesc al Transnistriei și al dreptului exclusiv asupra acestui spațiu. Este unica metodă corectă de a pune capăt unui conflict izvorât din minți bolnave, care afectează interesele majorității absolute a populației din regiune, indiferent de etnie, religie, statut social.

Războiul, cearta, ura, dușmănia, de cînd există lumea, nu au adus folos mării majorități a reprezentanților unei națiuni, exceptînd elementele fără scrupule, lipsite de morală, credință în Dumnezeu și conștiință etnică, ce sînt dominați de spiritele răului.

Întindem mîna oricărei organizații, mișcări, persoane în parte, din mediul rusesc, atît din Transnistria cît și din Rusia, iubitoare de dreptate, pentru a putea readuce teritoriul și elementul românesc din stînga Nistrului în mediul său natural, spațiul românesc.

Sperăm să nu fie un strigăt în deșert.

**Sergiu Antonescu**



Războiul de pe Nistru este ultima confruntare militară a națiunii române în secolul XX. Se încearcă a prezenta, față de toți, acest conflict militar drept un război civil. Autoritățile ruse și marionetele lor de la Tiraspol încearcă să explice apariția lui prin dreptul de autodeterminare a populației rusofone din stânga Nistrului, autoritățile de la Chișinău și practic întreaga lume susțin că acest conflict a izbucnit ca urmare a încercării Republicii Moldova de a-și menține integritatea sa teritorială.

Însă cine are cât de puțină minte în cap înțelege că acesta n-a fost un război civil, ci un conflict pus la cale și declanșat de Imperiul Rus cu scopul de a mai rupe o bucată de pământ din spațiul românesc cum a mai făcut-o nu o dată.

Rusia a găsit și timpul prielnic pentru a-și îndeplini planul. Astfel în anul 1992, când economia R.M. era la pământ, armată națională exista, iar cu România nu era măcar semnat un tratat de apărare reciprocă.

Cu toate acestea, Rusia a întâlnit o rezistență puternică din partea românilor autohtoni. La un moment dat părea că balanța înclină în partea Moldovei și, așa ar fi fost cu siguranță deoarece în noi era treaz spiritul național, toți erau dornici de victorie, lumea era gata să meargă la jertfa supremă în numele viitorului neamului. Detașamentele de voluntari proaspăt formate, împreună cu unitățile de poliție, obțineau victorii în fața armatei a 14-a, mult mai numeroasă și mai bine înarmată, și a detașamentelor de gardiști și cazaci, practic cu mâinele goale, însă dispuși să învingem sau să murim.

Din păcate a urmat trădarea. Chiar înainte de declanșarea operațiunilor militare, liderul separatiștilor Igor Smirnov a fost capturat la Kiev de către un detașament cu destinație specială și transportat la Chișinău, dar eliberat degrabă, se vede în urma ordinului dat de la Kremlin.

În timp ce bărbații neamului își vărsau sângele pe Nistru liderii PARTIDULUI din Moldova (atunci scos în afara legii) adunau fonduri bănești de la populația alolingvă din Basarabia pentru susținerea „mucenicilor” de la Tiraspol.

Fiecare atac comandat de la Chișinău sfârșea cu aceia că detașamentele nimereau în ambuscade bine pregătite de separatiști, pe când manevrele întreprinse de combatanți, fără a cere permisiunea comandamentului de la Chișinău, se sfârșeau cu victorii. Listele persoanelor băștinașe care au început războiul de gherilă au nimerit pe mâna lui Smirnov. Unul din exemple este binecunoscutul caz al grupului Ilașcu.

Când decurgeau aceste evenimente, eu aveam 11 ani și privind știrile nu puteam înțelege cu mintea mea de copil naiv cum e posibil ca președintele statului, în timp ce frații mei mureau pe Nistru, poate să ciocnească paharul cu șampanie la Kremlin împreună cu Boris Elțin președintele Rusiei și cu Igor Smirnov, cu cei din ordinul cărora au murit cei mai buni și cei mai viteji din neamul nostru. Nu-mi venea să cred că aflându-se alături de cei mai mari dușmani ai neamului nostru, el conducătorul țării și al poporului, nu-i pedepsește, ci le strânge mâinele și-i îmbrățișază frățește cu zâmbetul atât de sincer pe buze.

**Părintele Iustin Pârvu de la Mănăstirea Petru Vodă**

Atunci, încă eram mic și nu știam, poate nici nu auzisem, cuvântul c...ă.

Din acea situație nu s-a tras nici o concluzie până în ziua de azi. Armata RM a rămas la un așa nivel încât nici nu cred că poate fi numită armată (ar semăna mai degrabă cu un club sportiv), tratate de apărare reciprocă între RM și România deasemenea nu există.

Rusia, după ce a reușit formarea așa numitei republici moldovenești nistrene care, deși nu este recunoscută de nimeni în lume, încearcă să obțină recunoașterea ei. Însă ținem cu toții minte planul Kozak de reglementare a conflictului, prin care Moldova însăși urma să recunoască Transnistria, prin semnătura pusă de președinte pe acest document. Planul era ca și cum îndeplinit și semnătura președintelui era ca și pusă pe hârtie, dar în ultimul minut, datorită ieșirii în stradă a poporului, dar și de frică să nu fie răsturnat de mulțime, acelaș președinte anunță că și-a schimbat hotărârea și nu va semna acest plan. Astfel de încercări din partea Moscovei vor mai fi cu siguranță, poate unele cu mult mai cizelate. Datoria noastră, a tuturor, este să fim gata oricând de a reacționa și de a încerca să depistăm astfel de propuneri suspecte și cu dublu sens, de rezolvare a conflictului care ne sunt aduse sub forma calului Troian.

Ele pot veni din partea oricui, atât a Rusiei sau a trădătorilor infiltrați în organele de stat ale RM, cât și din partea altora din Ucraina, Uniunea Europeană sau Statele Unite ale Americii. Este clar că nimeni nu dorește binele nostru, ci fiecare își urmărește interesele sale geostrategice în zonă.

Pun mâna în foc că Rusia nu este mulțumită să aibă doar malul stâng al Nistrului. Ea dorește și malul stâng al Prutului, așteptând sau mai bine zis pregătind momentul prielnic. De la noi se cere să nu oferim astfel de momente, să fim gata să ținem lovitura.

În rezolvarea crizei Transnistrene este nevoie de răbdare, timpul nu joacă nici un rol, principalul este să nu facem greșeli, pe care apoi să le regretăm. Încet, încet, folosind pârguile de presiune internațională asupra Rusiei, o vom sili să-și retragă armata de pe teritoriul Transnistriei, veșnic ea nu va putea s-o țină aici.

Și atunci problema este în fond rezolvată. Chiar de va fi nevoie încă de ani întregi de negocieri, care poate nu se vor solda cu rezultatele dorite de noi, va trebui să le prelungim până la momentul retragerii trupelor ruse din zonă. Și atunci schimbăm tactica: înăsprim condițiile negocierilor și instituim o blocadă totală a teritoriului transnistrean.

Paralel, nu trebuie de uitat de populația pașnică care nu trebuie să cadă jertfă acestor acțiuni, căci în așa caz, separatiștii vor utiliza cu succes această carte de joc. Vor începe a urla, așa cum au mai făcut-o, că ar fi lezate drepturile la viață a populației civile, și alte minciuni de acest gen.

Blocada economică este necesară, însă ea trebuie să lovească doar în afacerile de acest gen, care se află în mâinele elementelor ce promovează linia separatismului politic față de Chișinău.

Nu este necesar de a acorda privilegiile acelor agenți economici care se înregistrează la Chișinău, deoarece ei niciodată nu vor dori să le piardă în favoarea unirii celor două maluri ale Nistrului. Din contra, ei vor dori anume conservarea și menținerea acestei situații duplicitare, pentru a se putea bucura din plin de postura în care se găesc la momentul de față.

Trebuie să fie clar pentru toți românii în care colț al lumii nu s-ar afla, că fără Transnistria România Mare nu se va putea numi niciodată România Mare. Este necesară o susținere continuă a spiritualității românești în această provincie, a cărei populații, pe parcursul a câtorva secole, a fost supusă unei odioase asimilări etnice și culturale. Proces anormal care a dat naștere la niște mutații îngrozitoare. Redresarea situației este necesară de urgență.

În stânga Nistrului populația majoritară este de naționalitate română. Acest pământ întotdeauna a fost casa lor, cu toate că, în diferite timpuri, s-au găsit diferiți „stăpâni”. Cedarea acestui teritoriu ar însemna pentru frații noștri români de acolo o trădare cumplită din partea noastră, o lovitură mai puternică decât cea primită de basarabeni atunci când armata română s-a retras fără nici un fel de armă în dreapta Prutului în urma pactului Ribentrop-Molotov, pentru că noi basarabeni am știut că aceasta este doar o retragere tactică înaintea bătăliei care în curând urma să aibă loc. În schimb, dacă ne vom dezice de Transnistria nu vom mai avea posibilitatea să ne spălăm rușinea de pe fața noastră.

În 1992 noi am pierdut o bătălie, nu și războiul.



## CUGETĂRI PROFETICE

**Despre politică:** “Arta asta de a conduce, politică, o are elita, crema unei națiuni. În același timp trebuie să aibă aceeași coloratură, aceeași credință, aceleași obiceiuri, aceleași tradiții, aceeași rădăcină cu neamul din care se trage. Ce este națiunea? Ce este un neam? Neamul este legătura celor din trecut, prezent și viitor. Fiecare națiune este așezată de către Dumnezeu și, cum spune legenda, fiecare neam și-a luat pământul care i-a fost dat. Ca de obicei, românul a venit ceva mai la urmă să se plângă la Sfântul Petru că a rămas fără loc de asezare, și atunci Dumnezeu i-a dat grădina Sa cea mare, și de aceea suntem o țară râvnită de toți. Puține țări au asemenea oameni și o asemenea structură de relief. Munții aceștia frumoși, cu păstoritul nostru mioritic, dealurile, câmpiile... Românul nu este făcut să găurească șurubul în fabrică, să îndoie metalele în ateliere. Vedeți dumneavoastră, profilul său s-a deformat, acum românul nici agricultor nu mai este, nici industriaș, nici negustor, nici afacerist. E un om aruncat de soartă, ce a ajuns brațul cel mai ieftin de muncă, slugă la bogății lumii, rob la străini”.

**Despre biserică și politică:** “Numai așa se poate face o coeziune, o strânsă conviețuire între oamenii aceștia care au aceeași aspirație, același ideal, care pot avea un scop bine determinat, aceeași continuitate pentru viața morală, spirituală, politică, economică și socială. Oare Biserica este pusă în această situație, chipurile de a nu face politică? Da, nu face politică, dar la degradarea aceasta politică la care se găsește societatea noastră, nici nu se poate coborî la nivelul acesta, ca să facă”.

**Despre politicienii actuali ce conduc cu națiunea:** Ei “nici nu au fost pregătiți pentru așa ceva, venind cu toate tamtaturile acestea ale Occidentului, crezând că fac aici mare lucru în România. După o educație și o deformare comunistă de atâția ani s-au creat mentalități ce frânează procesul de schimbare. Atunci Biserica, în sfârșit, care este forța într-un stat, într-o țară, nu s-a impus imediat, pentru că nu face politică. Dar și asta e o politică interesantă, pentru că i s-a pus pumnul în gură. Să nu orienteze, să nu spună creștinilor ce au de făcut, pe cine ar fi mai bine să aleagă. Școala, în mâna lor. Biserica, în mâna lor. Votul, în mâna lor. Adică nimeni nu are de spus nimic. Școala nu are voie să facă politică, Biserica nu, armata nu, magistratura nu, sănătatea nu. Atunci rămâne cel de pe cheiul gârlei Bucureștiului să facă politică, în haosul creat de oamenii de stradă. În atare situație vin toți străinii în țară, își așază cortul și ideile lor, la televiziune, calculatoare și internet, românul căscând gura și bătând din palme la oricine apare. În fond, nu e decât o minciună goală, timp de 12 ani nefăcându-se altceva decât să se distrugă totul! Am rămas în straietele acestea de sărăcie și mizerie”.

**Despre datoria civică a ceștinului:** “La noi, preotul nu vrea să-l supere pe stăpân și de aceea tace și, deci, săracul este pierdut. Acolo unde Biserica a fost prezentă, cum s-a întâmplat cu ani în urmă în Polonia, lucrurile s-au schimbat mai repede.

La noi în țară nu se poate încă vorbi de așa ceva, pentru că și majoritatea acestor reprezentanți care ajung în politică nu au conștiința creștinului. Ce este paradoxal e că și în această parte, a Moldovei, unde creștinii sunt mai buni, ei rămân la vechea poziție, nu se mișcă în nici un fel. Stau așa înțepenii, nu-și dau seama ce se întâmplă în jur. Se uită la televizor și ce văd și aud aceea este. Așa de mult le-a fost pusit sufletul, încât nu mai judecă. Tot ce se întâmplă acum este și din lipsa

prezenței Bisericii. Politicienii știu că întotdeauna Biserica a fost forța și rămâne forța unui stat, și de aceea s-au grăbit să o paralizeze. Nu i-au mai dat voie să lucreze și ne găsim în asemenea haos încât cu greu se va mai putea redresa ceva. Uitați-vă numai la ce se petrece acum: tineretul pleacă, se duce în lume, bătrânii mor, femeile nu mai nasc, hoardele asiatice vin peste noi, chinezii umplu Bucureștiul, sate întregi plângi de mila lor, că au rămas casele goale, românii în general le plângi de milă, ajungând mai răi decât cerșetorii. În străinătate sunt cotați mai rău decât țiganii. Aici, dacă-i pui să facă ceva nu fac nimic, dar pe unde ajung spală rufele și mizeria din toate marile metropole a lumii! Cum mai poți vorbi în acest caz de politicieni, când ei trec cu atâta ușurință peste aceste crime și urgii, când copiii noștri, neamul nostru este pângărit și asuprit, sărăcit și silit să devină cerșetor. Mai poți spune că suntem un neam unit, o națiune încheagată, când toți specialiștii noștri emigrează spre Canada și alte zări, când acolo sunt foarte buni iar acasă nu fac nimic, ci doar aleargă după un dolar și o bucată de pâine? Când aici își pierd și copilul și casa și familia și viața lor? Unde sunt convingerile lor religioase, ca să-i lege de acest pământ? S-a ajuns, din nefericire, la o descompunere înceată a neamului nostru, care va avea o consecință extrem de gravă peste 40-50 de ani, când s-ar putea întâmpla să nu mai vorbim în limba română, să nu mai avem unde să ne închinăm într-o biserică ortodoxă română în Moldova de astăzi sau oriunde în țară. E o vreme de pustiire a neamului, dar sperăm că Dumnezeu nu ne va lăsa, așa cum nu ne-a lăsat în toate vremurile grele, când Biserica noastră a fost prezentă în mijlocul poporului, când Ștefan cel Mare, Daniil Sisastrul, Alexandru cel Bun, Mircea cel Bătrân, uniți cu toți călugării și călugărițele din mănăstiri păstrau tradiția și continuau istoria. Aceștia erau ei politicieni? Înainte de toate erau creștini, care știau să apere valorile ortodoxiei și implicit ale neamului”.

**Despre soluții:** “Politica ei, dacă se mai poate vorbi de o politică, este să reflecteze la ce s-a întâmplat cu poporul evreu la iesirea din Egipt. Acesta a rătat 40 de ani în pustie și până ce nu a rămas nimeni din cei necurați, nu a intrat în pământul făgăduinței, pe care și Moise abia l-a zărit cu privirea. Căci toți cei ce au cârțit împotriva lui Dumnezeu nu mai puteau să intre în pământul Canaanului. Cam așa se va întâmpla și cu noi. Noi vom pieri, bătrânii care am rămas încremețiți în ideile acestea ale unui trecut așa de neguros și vor apărea generațiile acestea de tineri din ce în ce mai curați, mai sănătoși, mai îndrăzneți, ce vor avea o altă minte, mai aproape de Dumnezeu. Ne trebuie însă o familie sănătoasă, pentru că aici se va forma viitorul bărbat de stat. Aici se formează geniul, eroul, mucenicul, dar și omul deșert. Familia, împreună cu școala, Biserica împreună cu școala, legătura mai strânsă între religie și știință, între credință și viață, toate acestea, în sfârșit, vor putea, în timp, să ne readucă acolo unde merităm. Calea va fi lungă, poate cât a durat stricăciunea, dar avem șansa restaurării în viitor. Trebuie însă o școală bună, de toate gradele, o școală de elită pentru preoți, care să fie oameni cu dăruire, oameni permanent de strajă, mult mai aproape de necazurile enoriașilor, ca să devină într-adevăr ziditori sufletești. Orice viață bună a părintelui este nevoie și abia atunci când va fi lângă oameni se va vorbi de ascultare, de apropierea unui față de celălalt, de progres”.

**Despre efectele “progresului” tehnic și informațional:** “Uitați-vă, am întrebat odată un baietel de 8 ani ce face când se scoală dimineața. “Păi... ce sa fac? Mă duc la calculator și mă joc.” E un caz. Ei bine, acest copil, peste 15-20 de ani, nu va mai avea nici o urmă de meditație, nu va mai ști să citească o carte, va fi gol, risipit. Se configurează înca de pe acum o deformare a lumii, o moarte spirituală a omului. Moartea lui Dumnezeu! Sinuciderea noastră voită! Omul acesta nu mai are nici un sentiment. Nu mai știe să privească o floare, să se bucure de natură, de creația lui Dumnezeu. Rădăcinile lui sunt tăiate. Poate fi purtat oriunde de vânt.

Dacă s-ar mai reduce, dragii mei, din toată falsa educație a calculatorului, din civilizația sălbatică a televiziunii și Internetului, ar fi bine, căci toate acestea nasc în om o mândrie luciferică, îngâmfarea că peste el nu mai există nimic. Ei bine, astăzi această mândrie se naște o dată cu bietul elev, cu bietul țaran. Acum își știe și copilul din leagan ce firmă de motor se aude pe stradă, ce mașina trece pe ulița satului.

Eu nu sunt împotriva calculatorului, nici a televizorului. Dar felul de a-l folosi, cât trebuie să-l folosești și când - asta mă îngrijorează. Dacă ar fi, Doamne ferește, să se mai recruteze astăzi niște tineri ca să apere țara, nu știu câți ar merge să ia arma, să-și dea viața pentru un ideal. De ce? Pentru că oamenii nu mai au nimic, nu mai au patrie, familie, nimic. Și cum sa aibă, dacă toți nu vor decât să plece în Canada? Astfel încât veacul douăzeci nu e numai o dispariție a vieții teologice. Este poate

mai mult: o dispariție totală a vieții spirituale, decăderea omului, animalizarea lui”

**Despre spiritualitate în secolul XXI:** “Bătrânețea nu-i decât ceea ce a fost tinerețea, iar tinerețea nu-i altceva decât ce a fost copilăria. Așa că veacul al XXI-lea va fi doar o urmare a veacului al XX-lea. Încât toate întrebările acestea milenariste despre sfârșitul lumii, aceste profeții sunt niște gogoșerii, apă de ploaie. Atâta vreme cât omul nu va reveni în așezările firești, normale, "câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați îmbrăcat", el nu va avea nici o putere. Din păcate, pentru România, din punct de vedere spiritual, veacul al XXI-lea va fi o prelungire "în rău" a veacului al XX-lea. "Rău" cum v-am spus, în felul în care este o ispitire, dar "rău" și pentru o reînnoire a noastră ca neam. Trebuie să fim optimiști, să avem toată convingerea că Hristos rămâne același astăzi și în viitor. Hristos nu va fi învins niciodată!”

**Despre suferință:** “Știți ce sunt toate aceste rele? Ele nu sunt altceva decât un medicament foarte bun pentru sănătatea noastră sufletească. Cu cât un popor este mai încercat, cu cât un popor este mai împilat, mai strâns și ținut în stările acestea de ispitire, cu atât poporul acesta va fi mai înțelept și mai destoinic în a învinge iadul. Cum se poate explica asta? N-ați simțit oare niciodată ca sunteți conduși din umbră? Că niște forțe secrete - puteți să le spuneți Securitate, puteți să le spuneți mafie,

### Satul Garmațca

Satul Garmațca este situat pe malul stâng al Nistrului. distanța până la centrul raional Dubăsari este de 20 km, până la Chișinău – 72 km. Moșia satului se întinde pe o suprafață de 66,1 km<sup>2</sup>. Are o populație de 4.000 de locuitori, majoritatea ruși. Ați de muncă sunt 2.200 de oameni. În sat există școală medie, două biblioteci, casă de cultură, două oficii poștale, două stadioane, un hotel, două spitale, o grădiniță, cinci magazine, patru baruri, trei frizerii și o policlinică.

Nistrul, după ce trece de satul Jura, începe să-și adune ape mai bogate, mai înalte și mai late, dar e nevoit să-și rămolească albia cât se poate de energetic, cârmind-o când în stânga, când în dreapta, iar de la Goian și Roghi chiar apucând-o parcă înapoi. Relieful nui chiar atât de accidentat, dar așa decurge valea Nistrului și bătrânul fluviu nu are altceva ce face, decât să se împace cu acele condiții ce i se oferă. De la Dubăsari, devine larg de tot și-și mână valurile impetuos, cu multă vigoare.

Arheologii cât și istoricii constată că pe aceste locuri au trăit băștinași cu mult mai înainte, primii oameni stabilinduse aici cu sute de ani în urmă. Au fost și ei atacați de nomazii de câmpie, dar nu s-au lăsat prădați cu una, cu două sau duși în robie și se împotriveau cum puteau, adesea răzbuindu-i pe războinici.

Alte referințe mai importante din istoria localității:

### Îndemn la fapte

Voi începe cu o pildă „Într-o bună zi, măgarul unui țăran căzu într-o fântână. Nefericitul animal se puse pe zbierat, ore întregi, în timp ce țăranul căuta să vadă ce e de făcut. Până la urmă, țăranul hotărâște că măgarul și-așa era bătrân, iar fântâna, oricum secată, tot trebuia să fie acoperită odată și-odată. Și nu mai merita osteneala de a-l scoate pe măgar din adâncul fântânei.

Așa că țăranul își chemă vecinii, ca să-i dea o mână de ajutor. Fiecare dintre ei apucă câte o lopată și începură să arunce de zor pământ înăuntrul fântânei.

Măgarul pricepu de îndată ce i se pregătea și se puse și mai abitit pe zbierat. Dar, spre mirarea tuturor, după câteva lopeți bune de pământ, măgarul se potoli și tăcu. Țăranul privi în adâncul fântânei și rămase uluit de ce văzu. Cu fiecare lopată de pământ, măgarul cel bătrân făcea ceva neașteptat: se scutura de pământ și pășea deasupra lui. În curând, toată lumea fu martoră, cu surprindere, cum măgarul, ajuns până la gura fântânei, sări peste ghizduri și ieși fremătând...”

Viața va arunca poate și peste noi cu pământ și cu tot felul de greutăți. Secretul pentru a ieși din fântână este de a ne scutura de acest pământ și să-l folosim pentru a urca cu un pas mai sus. Fiecare din greutățile noastre este o ocazie pentru fiecare dintre noi pentru a urca cu un pas mai sus. Putem ieși din adâncurile cele mai profunde dacă nu ne dăm bătăuți. Să folosim pământul pe care ni-l aruncă răuvoitorii peste noi ca să mergem înainte.

Noi nu trebuie să facem discuții, dezbateri, mitinguri [și să zbierăm ca măgarul de mai sus], deoarece nu ajută la nimic și nu trebuie să nimănui, ci să contribuim fiecare, prin acțiuni concrete, la depășirea problemelor existente și să promovăm idealurile creștine. Nu trebuie să ne deranjeze dacă următoarea acțiune va fi acceptată de lume sau dacă vom avea succes să efectuăm activități sau nu. Săi lăsăm pe alții să vorbească, noi suntem oamenii acțiunilor. Sa facem acțiuni nu pentru a fi cunoscute și pentru a fi lăudați. Să facem acțiuni sub alt nume, ca niște patrioți adevărați, din dragoste pentru creștinism, neam și țară.

Aceste lucruri nu vor fi înfăptuite dacă nu ne vom curăți inimile de LENE, FRICĂ și EGOISM, care sunt o barieră în activitatea unei organizații de voluntari. Să nu ne uităm ce o să facă alții sau lasă să înceapă ei primii. Trebuie să ne deprindem a dăruii mai mult și să ne așteptăm la mai puțin sau la nici un fel de recunoștință de la alții, pentru că activitatea noastră trebuie să se bazeze pe dragostea de Dumnezeu și neam. Iar faptele noastre să izvorască din inimă, și să nu fie îndreptate spre obținerea unor dividende politice sau câștiguri financiare. Este ceea ce deosebește FCND de partidele politice de toate orientările și de ong-urile meschine.

Noi luptăm pentru societatea morală ce îl are pe Christos în suflet. Trebuie să devenim soluția și nu problema societății.

Și nu avem timp să identificăm obstacole, ci doar să găsim soluții.

cum vreți - vin peste noi și ne dirijează orice pas? Plecând talentele noastre și geniile noastre, căsătorindu-se prin Canada și America, peste 30-40 de ani țara noastră va fi ocupată de străini și noi nu ne vom mai recunoaște originea. Pentru că asta este scopul inițial al celor ce conduc lumea din umbră: desființarea națiunilor sub orice formă, desnaționalizarea în masă, căsătoriile cu orice rasă și religie, amestecarea sângelui. Prin noua ordine mondială, prin ideea globalizării, transformăm Europa într-un comunism al statelor. Mai rămâne să desființăm granițele și haosu-i gata.

Lumea trebuie să înțeleagă că politicienii noștri sunt doar niște marionete ale acestor forțe. Unii își zic naționaliști. Atunci de ce nu-i întreaba, de ce nu-i consultă pe oamenii care într-adevar s-au jertfit pentru națiune, care au stat atâta vreme în pușcăriile comuniste? Să se gândească: "Măi, bătrânii ăștia pentru ce au suferit? Au fost doar așa, o ciorbă goală?". Extremității naționaliști nu sunt decât termometrul iudaismului în România, sa vadă "ei" cum mișcă națiunea română la un moment dat. Să vadă pe ce pot conta, încotro se mișcă duhul nostru. Babilonul, haosul pe care-l trăim noi astăzi nu sunt decât rezultatul tendinței acesteia de schimbare esențială a originii noastre, a tradițiilor noastre, adică a ceea ce ne leagă ca neam”.

### Texte selectate de un creștin

În 1859 – satul Garmațca avea 158 curți, din care 490 bărbați și 445 femei. La acel moment exista biserică.

În 1892 – satul avea nevoie de o școală, măcar de alfabetizare, și ea se deschide în acest an.

Recensământul din 10 noiembrie 1940 atestă la Garmațca 2.256 de locuitori.

Al doilea război mondial a adus și el mari nenorociri satului. A mai pierdut Garmațca oameni și în anii înfometatei 1946-1947. A mai pierdut și cu represiunile, dar acestea au fost mai înainte, totuși memoria oamenilor nu le-a uitat. Ea ține minte că în 1930 au fost deportați în regiunea Perm Ion Stasiev cu soția și cinci copii, Chiril Ursu cu soția și un fiu, nora și doi nepoți, Toader Ursu, Isidor Ursu. Se ține minte că în 1932-1934 au fost represați Adrian Basiu, Chiril Isaicu, Carp Ursu.

În acest fel, la recensământul populației din 1 august 1949, satul era mult mai rărit decât până la război – avea numai 2.096 de oameni, dintre care 2.086 moldoveni, 8 ruși și 2 ucraineni.

Dar se dezlanțuie conflictul armat de pe Nistru. Astfel, Garmațca din nou devine o localitate care suportă mari nenorociri. În 1992 pe aici trecea linia de confruntare, apărătorii integrității RM aflându-se chiar pe marginea satului. Au murit în urma luptelor atât apărătorii localității, cât și locuitorii ei.

Din cei 4.200 de locuitori s-au refugiat peste 2.500.

**Oleg Garmațceanu**

### COJUȘNA.Actualitate.Problematici.

Fiind un sat situat nu departe de capitală, Cojușna își marchează actualitatea prin fenomenele specifice care îi determină evoluția și care aduc un aport substanțial la crearea imaginii localității. Existența unui șir de perspective ale localității nu poate nega coexistența problemelor zilei de azi, probleme percepute de întreaga suflare băștinașă dar care sunt lăsate din neștiut ce motive pentru planul secund al ordinei de zi.

Nu fac o trimitere la atribuțiile APL sau la nivelul și calitatea exercitării obligațiilor autorităților publice, ci mai degrabă subliniez poziția întregii comunități la evidențierea și încercarea soluționării problemelor locale.

Dificultăți au fost și există, ca în orice altă unitate admv.terit., cerințele de ultimă oră făcând presiuni continue asupra eforturilor comunității și chiar și asupra mentalității acesteia, în sensul dezvoltării, modernizării și adaptabilității ei.

De regulă, în campaniile electorale sau chiar pe perioada exercitării mandatelor lor, autoritățile publice locale insistă asupra unui șir de probleme care sunt subiecte de discuții aprinse de-a lungul multor ani, probleme vizibile, palpabile.

Se trec însă pe planul doi anumite probleme importante, adevărat mai puțin izbidoare în câmpul vizual, dar importante. Acestea se referă la subdomeniul mai puțin exploatat, care probabil din cauză că nu rezidă cu vre-o formă de venit, sunt lăsate la cap de coadă pe listele de interes public sau se reușește a se face foarte puțin în direcția dezvoltării lor.

Astfel, în ultimii ani în sat ia amploare construcția barurilor, afacere ce asigură proprietarilor un venit deloc modest, în schimb în Cojușna (care numără mai mult de 7 mii de locuitori) funcționează o singură librărie, cu o sală nu prea largă și cu o diversitate redusă de cărți și manuale. Oare și la satele oamenii încep a se simți mai bine printre sticlele de pe rafturi decât printre cărți și rechizite?

De subliniat este și faptul că un sat aflat numai la 14-15km distanță de Chișinău dispune de o singură bibliotecă publică și un salon de calculatoare conectate la internet care numără doar 10 unități.



Foto 1. Biserica „Sf. Gheorghe” din Cojușna (vedere frontală )

Lacune, sau poate chiar incomodități masive persistă în unele subdomenii ale culturii, cum ar fi situația bisericii satului. De ce ar fi aceasta o problemă? Poate nu mulți sunt acei care văd acest lucru, dar asta nu înseamnă că aceasta nu există. Biserica “Sf.Gheorghe” își înalță cupola cam în mijlocul satului, prin urmare planimetria este benefică, dar satul este în continuă lărgire, mai ales în extremitatea estică și nord-estică, astfel dacă azi avem cojușneni care locuiesc la cca. 3km de biserică, în viitorul nu foarte îndepărtat vom avea consăteni care nu vor mai auzi din propriile case dangătele chemătoare ale clopotelor. Pentru un sat românesc (mai ales pentru unul tradiționalist ca bătrâna Cojușnă) asta va însemna un pas spre nefiresc, spre laicizare discretă și spre uitare a celor sfinte, cât de banal n-ar suna aceste cuvinte astăzi.



Foto 2 Biserica „Sf. Gheorghe” din Cojușna (vedere laterală )

Un alt element elocvent al problemei, ar fi raportul numărului de locuitori la o singură biserică, o proporție cam exagerată am putea spune, pentru o comunitate cu peste 7 mii loc. o singură biserică pare destul de puțin, mai ales dacă ar fi să amintim că există sate românești cu o populație sub 600 locuitori, dar care au câte 3 biserici. Deci construirea încă a unui sfânt lăcaș în Cojușna poate fi un lucru discutabil pentru ziua de mâine, pentru că viitorul satului trebuie să-și aibă fundamentul în gândirea și acțiunile noastre de azi. Acest lucru va asigura continuitatea păstrării credinței și iubirii față de cele sfinte și nu poate duce decât la consolidarea caracterului tradițional ortodox, specific satului românesc.

Un aspect al actualității vieții sociale este marcat tot mai mult de exodul de cojușneni peste hotarele statului. Cifra acestora atinge astăzi proporții îngrijorătoare, din sat plecând (ca și din multe alte localități) forța activă a ei, tineretul și tinerele familii. Se atestă numeroase cazuri de plecare peste hotare a soțului și soției, care lasă în grija celor apropiați copilul sau copiii lor, fiind însă mai rare în comparație cu cazurile plecării unui singur membru al familiei. La muncă peste hotare sunt plecați din Cojușna de la simpli gospodari(muncitori, agricultori) pînă la profesori, chiar studenți și absolvenți ai instituțiilor preuniversitare. Problema în cauză influențează cursul vieții în sat, deci soluționarea ei ar fi o ieșire dintr-un real impas, o reglare eficientă a acestei situații fiind necesară și urgentă spre “binele comun” și în sensul dezvoltării normale a comunității.

Problematica la ordinea de zi conține și referirea la situația ecologică a satului. Este o problemă actuală, care vizează întreaga comunitate, iar pericolul ei este vădit, problema fiind sesizată chiar și de o mișcare de tineret din sat, organizată recent ca să activeze și în această direcție. Tinerii cojușneni manifestă interes puternic pentru salubritatea satului lor, pentru păstrarea curățeniei, pentru întreținerea spațiilor verzi, pentru diverse activități ecologice, organizîndu-se în acest sens zile de lucru a elevilor și voluntarilor pentru curățenie și salubritate.

Problema ecologico-sanitară în Cojușna are un specific de organizare și administrare a treburilor publice, dar cel mai mult se necesită în scopul soluționării ei eforturile comune ale societății.

Una din cele mai acute probleme ale Cojușnei zilei de azi o constituie acea a rețelelor de comunicație, și anume a drumurilor din interiorul satului și a celor de legătură cu șoseaua Chișinău – Strășeni. Aceasta este în strînsă legătură cu o altă mare problemă a localnicilor, anume existența unei singure categorii de unități de transport (maxi-taxi) care leagă satul cu capitala. Costul unui bilet fiind de 5 lei, o mare parte din cei ce fac zilnic naveta (Cojușna-Chișinău) necesită punerea în circulație a unor autobuse, care să asigure posibilitatea acestei călătorii măcar pentru păturile social-vulnerabile (pensionari, șomeri, etc.).

Ca în majoritatea localităților statului, în Cojușna există, dispar și se nasc diverse probleme din diverse domenii, cea mai bună reușită a soluționării lor fiind după părerea mea, organizarea efortului comun a capitalului și potențialului uman, astfel ca să se obțină o susținere solidă din partea societății a APL, în direcția dezvoltării multilaterale a localității. Înțelegerea acestui lucru și aplicarea lui poate garanta succesul scontat pentru aceasta fiind nevoie de Unitate, Ideal și Credință!

Text și foto. de Vitale Cojușneanu

## TREBUIE SĂ AVEM CREDINȚĂ

### Credința

În înțeles teologic, credința este singura cale de cunoaștere și înțelegere a celor supranaturale, deoarece acestea nu pot fi cunoscute și înțelese pe alte căi. Ea este convingerea care se formează în noi, datorită harului divin, în puterea cărui primim și ținem ca adevărate toate cele descoperite de Dumnezeu pentru mântuirea credincioșilor. Precum se poate vedea, credința înțelege astfel este cea mai înaltă treaptă de înțelegere și cunoaștere a celor supranaturale, dar în același timp ea este o virtute, deoarece la harul divin al credinței primit o dată cu harul sfinților prin Botez, se adaugă voința și străduința creștinului de a ține ca adevărate cele descoperite de Dumnezeu, adică a celor cuprinse în Revelație. Credința ca virtute teologică se bucură în mod nemijlocit de autoritatea lui Dumnezeu. Noi nu credem în adevărurile descoperite de Dumnezeu pentru că le-am socotit cu mintea noastră că fiind vrednice de credință, ci credem în acestea pentru autoritatea Celui ce le-a descoperit, adică pentru că Dumnezeu cel ce le-a descoperit este vrednic de crezare. Deci pentru noi învățăturile de credință sunt neîndoielnice, fiindcă Cel ce ni le-a descoperit este Dumnezeu, Care nu ne poate înșela. Și întrucât numeroase din aceste învățături sunt obiectul nădejzii creștine, Sfântul Apostol Pavel definește credința ca „ființarea celor nădăjduite, dovada lucrurilor celor nevăzute”.

### Însușirile credinței

Credința trebuie să fie statornică, deoarece izvorul ei este Dumnezeu, față de Care nu este îngăduită o credință șovăielnică și nestatornică. Ea mai trebuie să fie puternică și sigură,

## MOȚA ȘI MARIN: CRUCIAȚI AI ORTODOXIEI



La 13 ianuarie 1937, la Majadahonda, cad pe câmpul de luptă doi mari patrioți și creștini, Ion Moța și Vasile Marin, care au fost alături de poporul frate spaniol, în perioada de grea cumpănă, când într-un război fratricid se hotăra soarta Iberiei latine: să fie o țară de creștini sau una de atei barbari.

fiindcă numai printr-o astfel de credință creștinul își poate îndeplini scopul. Credința trebuie să fie manifestată prin fapte externe. În sfârșit să fie vie și lucrătoare prin iubire, adică să se manifeste în iubire creștină.

### Necesitatea credinței

Ca virtute teologică, credința e strict necesară creștinului din două motive și anume:

1. Credința este cea mai înaltă formă de cunoaștere a celor supranaturale. Căci deși mintea omenească poate cunoaște numai prin puterile ei firești din lucrurile văzute unele adevăruri supranaturale, totuși această cunoaștere este incompletă, fragmentară și adeseori eronată. Credința vine însă în ajutorul rațiunii credinciosului, îmbogățind atât conținutul, cât și calitatea cunoștințelor privitoare la lucrurile supranaturale, ferindu-l astfel de rătăcirii. Căci deși mintea omenească poate ajunge la ideea de Dumnezeu numai din observarea lucrurilor din natură, adevărata cunoaștere a lui Dumnezeu ne-o dă însă numai credința. Tocmai din acest motiv, credința ne este impusă ca o obligație pozitivă de către legea morală.

2. Credința este strict necesară pentru mântuire. Fără credință nimeni dintre noi nu poate să se mântuiască; de aceea Mântuitorul spune: „Cel ce va crede și se va boteza se va mântui, dar cel ce nu va crede se va osândi”; iar Sfântul Apostol Pavel zice: „Or, fără credință nu-i cu putință să fim binecuvântați”. Ea este necesară creștinului ca o condiție pentru a se putea menține în stare harnică, dar ea îi este necesară în același timp și pentru ajungerea desăvârșirii lui morale, prin care își câștigă mântuirea. Chiar numirea de „credincioși”, ce s-a dat creștinilor încă în epoca patristică, arată importanța credinței, iar numirea de „credință”

Motivația participării câtorva naționaliști români în războiul civil din Spania, a fost expusă de Ion Moța în scrisorile testamentate, scrise în ajunul plecării.

### SCRISOAREA I

“București, 22 Noiembrie 1936

Iubiții și mult încercații mei parinți și dragi surori,

Dumnezeu a vrut să fie așa.

Durerea e mare, imensă, o știu. Și mă cutremur de îngrijorare la gândul ca ați avea prea puțină putere s-o suportați. Dar, iubiții mei parinți, cautați să vedeți, alături de durerea voastră, toată frumusețea faptei noastre: **Se trăgea cu mitraliera în obrazul lui Hristos! Se clătina asezarea creștina a lumii! Puteam noi să stăm nepăsători? Nu e o mare binefacere sufletească pentru viața viitoare, să fi căzut în apărarea lui Hristos?** Astfel, pe lângă durere, nu se poate să nu simțiți și o mare înălțare sufletească. Dumnezeu să vă dea puterea de a purta suferința aceasta și a o birui. Câteva rugăminti de ordin practic: Nu lăsați să moară „Libertatea”! Din ea va putea trăi familia mea...

Scumpii mei parinți, în durerea voastră, gândiți-vă la ce au avut de îndurat și alți parinți, ca Moscardo, care a stat de față la telefon la împușcarea fiului său! Și totuși nu a

ce se dă adeseori întregii învățături sau doctrine dovedește același lucru.

Dar pentru creștin nu e de ajuns numai să aibă credința, ci el este dator să o și mărturisească. În această privință, exemplu cel mai grăitor ni-l dau sfinții martiri și mărturisitori ai credinței, care și-au mărturisit credința lor, nevrind să se lepede de ea, cu toate că au avut de îndurat cele mai grozave chinuri.

Petrică Codreanu

### Fântâna lui Codreanu



Foto 3. Fântâna lui Codreanu

Trecătorule, vino și bea apă sfântă din fântâna lui Codreanu, este o apă care îți va deschide ochii și vei putea să vezi lucruri care sânt, deocamdată, nevăzute pentru tine.

Este apă care îți va da puteri și tărie pentru a suporta toate vitregiile soartei, la care este supusă fiecare ființă umană.

Este apă cu gust amar însă cu efect tămăduitor pentru suflet. Doar gustând din această băutură vei pricepe că ceea ce este amar pentru trup, este dulce pentru suflet.

deznădăjduit, ci a luptat și a trăit, pentru a-și împlini datoria!

**Eu așa am înțeles datoria vieții mele. Am iubit pe Hristos și am mers fericit la moarte pentru El!** De ce să vă chinuiți prea mult, când eu am sufletul mântuit, în împărăția lui Dumnezeu?

Grija pentru familia mea să nu vă copleșească. Dumnezeu nu o va lăsa muritoare de foame. Toate se vor aranja bine.

Scumpa mea mamă, sunt îngrijorat de moarte pentru răul pe care și-l va face mama prin lungile neliniști după aflarea plecării pe front, apoi de puterea mării de a rezista loviturii pierderii mele.

Scumpa mamă, cu lacrimi în ochi îi spun mării, cât și tării, ultima mea dorință: fiți tari, stăpâniți-vă durerea și trăiți pentru ocrotirea copiilor mei.

A lor e nenorocirea mai mare, dacă toată lumea își va pierde puterea de rezistență și se va frânge sub povara durerii.

Măcar din dragoste pentru Mihail și Gabriela, repet într-una rugăminta mea fierbinte, de a fi tari, a fi curajoși. A avea încredere în ajutorul lui Dumnezeu, pentru suportarea nenorocirii personale materiale (căci nenorocire sufletească nu este).

Cât de liniștit aș fi eu, să am încredințarea aceasta, că veți fi tari. De aceea, vă rog să auziți clipă de clipă chemare mea,

implorarea mea: nu vă lasați răpuși! E mai rău atunci.

Și iertați-mi, scumpii mei parinți, tot zbuluciumul pe care vi l-am adus în viața.

Nu l-am adus decât din dragoste de Dumnezeu și Neam, din inimă curată.

Vî îmbrățișez acum cu tot sufletul meu și sunt sigur că-mi veți împlini dorința de a înfrunta durerea cu tărie și încredere în mila lui Dumnezeu.

Al vostru mult iubitor,  
Ionel ”

Exemple ideale pentru adepții naționalismului creștin, gestul și figurile Ion Moța și Vasile Marin au fost abordate într-un studiu de către ilustrul cercetător al religiilor Mircea Eliade, autorul reușind de minune să redea trăsăturile psihologice, de caracter ale martirilor întru Hristos.

“Problematika morală a unui șef este întotdeauna mai dură ca a unui simplu fanatic. De foarte multe ori un șef nu are dreptul să se jertfească direct, personal, misticei pe care o promovează. Atât Ion Moța cât și Vasile Marin dăduseră nenumărate probe de spiritul lor de jertfă: închisori, suferință, prigoană morală; o tinerețe trăită eroic, responsabil, ascetic.

Această ultimă și fatală încercare – plecarea în Spania – și-o aleseseră ei singuri, ca o supremă dovadă de credință și eroism creștin. Nici cea mai aspră morală omenească nu-i silea să se jertfească; pentru că tinerețea lor fusese o jertfă continuă și fanatismul lor creștin și naționalist fusese de nenumărate ori încercat. Semnificația morții lor trece, deci, deasupra valorilor și eroismului viril. Moartea voluntară a lui Ion Moța și Vasile Marin are un sens mistic: jertfă pentru creștinism. O jertfă care să verifice eroismul și credința unei întregi generații. O jertfă menită să fructifice; să întărească creștinismul, să dinamizeze un tineret.

Ion Moța avea adversari, dar nu avea nici un dușman. Era un tânăr palid, calm, concentrat; nici un gest frenetic, nici un fel de eroism ostentativ în cuvintele și privirile lui. Avea priviri limpezi, orizontale. Ghiceai însă o lungă și nedomolită macerație lăuntrică; siguranța lui în lumea de dincolo, în viața sufletului după moarte, îl făcea să sufere și mai mult de puținătatea acestei scurte vieți pământene. Nu se temea de moarte, a dovedit aceasta cu mult înainte de plecarea lui în Spania. Aștepta nerăbdător să se jertfească, să învețe pe alții drumul unei vieți eroice, impersonale. “Martir” înseamnă “martor”; cel care moare pentru o credință mărturisește pentru ea, dovedește celorlalți că o asemenea credință te mântuiește de spaima morții, că în ea găsești un sprijin, după ce ai găsit un sens al existenței. Ion Moța dovedise de mult că își găsisese sensul suprem al existenței. Sângele lui ardelenesc, familia lui de aspri și încercați naționaliști, educația lui de luptător – totul contribuise ca Ion Moța să-și ghicească menirea și să-și mărturisească cinstit sensul pe care înțelege el să-l dea existenței sale, încă de pe băncile Universității.

În viața politică a României de după război – intranșigența și demnitatea lui Ion Moța îl făcuseră admirat chiar de adversari. Bărbăția luptei lui își avea rădăcinile într-o sinceră și

bogată viață religioasă. România puternică, cinstită și creatoare, pentru care era gata să se jertfească încă din cea dintâi zi a luptei sale – era înainte de toate o Românie creștină. Ca și șeful și prietenul său, Corneliu Codreanu, Ion Moța credea că misiunea generației tinere este să împace România cu Dumnezeu. Să transforme litera moartă în viață creștină. Să lupte cu orice mijloace împotriva puterilor întunericului. În ceasul când a simțit că Lucifer se încheștează din nou în lupta cu Christos – Ion Moța, cruciat ortodox, a plecat dărz, cu inima împăcată, să se jertfească pentru biruința Mântuitorului. Alți voluntari, în Spania, au căzut pentru un ideal omenesc – fascismul sau comunismul. Ion Moța a fost dintre aceia care au căzut pentru un ideal supra-uman – pentru biruința lui Christos. O asemenea moarte fructifică - chiar și aici, pe pământ...



Vasile Marin aparținea unei alte structuri spirituale: era bătaios, ironic, pasionat de lecturi și de controverse, întotdeauna dispus să asculte un pamflet, o glumă, o pagină frumos scrisă și curajos gândită. Aprecia înainte de toate inteligența, căuta pretutindeni talentul. De când l-am cunoscut, acum vreo 12-13 ani, era un cetitor pasionat al “reacționarilor” francezi, era abonat la Action française și cunoștea toate cărțile lui Leon Daudet și Maurras. Avea temperament de luptător și fenomenul politic l-a pasionat încă din liceu. Nu bănuiai totuși, în figura lui răzătoare, sub vorbele lui totdeauna ironice – hotărârea unei jertfe atât de cumplite. Vasile Marin nu mi-a spus niciodată ce crede despre moarte. Plecarea lui în Spania a dovedit însă tuturor că nu se teme de ea; a căutat moartea cu înverșunare, cu bucurie, ca și unul care știe că de-abia din ceasul morții începe adevărata viață veșnică.

Jertfa lui e tot atât de semnificativă și tot atât de fertilă ca și a lui Ion Moța. Doi oameni de structuri sufletești atât de deosebite – primesc moartea cu aceeași bucurie.

Destinul i-a ales pe ei ca să mărturisească; să arate celorlalți seninătatea pe care și-o dă credința, sensul creștin și eroic pe care îl capătă viața atunci când ești gata, în orice clipă, să renunți la ea”.

**Articolul “Ion Moța și Vasile Marin” - de Mircea Eliade // Vremea, an X (1937), Ianuarie 24, nr. 472, p.3.**

**Răvaș de la Legionarii Români de pe frontul spaniol**

Dumnezeu a învrednicit pe șapte legionari ai Căpitanului să-și petreacă sărbătorile

Crăciunului și să aștepte Anul Nou cu mâna pe pușcă, pe grenadă ori pe mitralieră, risipiți pe străzile Madridului sau în munții spanioli, în încheștarea luptei împotriva celor care, cu baioneta scot ochii Mântuitorului de pe sfintele icoane și batjocoresc pe Maica Domnului și sfântul Ei prunc.

I-a învrednicit, am spus, pentru că nu poate fi, pentru un om, o cinste mai mare, o chemare mai plină de rod sufletească, decât aceea de a fi apărător al lui Hristos, și prin Hristos, al neamului tău creștin.

Anul care a trecut, 1936, a deschis această cumplită luptă de pe pamântul spaniol. Anul în care intram, 1937, cine știe ce alte încercări, și mai mari, va cere poate, oamenilor și popoarelor.

Spre acest an nou, care răsare în zori de sânge, românii trebuie să se îndrepte cu sufletul scuturat de moliciune și șovăială, pregătiți sufletește pentru vremuri mari, de răspântie. Să primească în inima lor duhul nou al barbației legionare, aducându-și toată curățenia sufletească pe care o mai au, făcând-o să rodească rodul scump, deși adesea dureros, al jertfei pentru Cruce și pentru Neam.

Să lăsăm cu toții la o parte vorbirea cea multa și mai ales să lăsăm la o parte credința că ne-am împlinit datoriile prin care asemenea lupte de vorbă goală, prin paradă și laudă steapă ori prin hotărâri care nu sunt urmate de aspra greutate a faptei, a jertfei, a poverii.

Sa ne dezbracam de toate slăbiciunile, de temerile și lăcomiile noastre, să ne înalțăm la creastă îmbrăcați în tot ce are sufletul nostru mai bun, mai viteaz, mai curat. Și astfel înarmați sufletește, să așteptăm poruncile pentru a răzbi, gata de însângerare și de moarte, prin negurile de întuneric și de pierzare care învaluiu tot mai mult neamul nostru.

Numai îndreptându-ne astfel spre căile pe care ni le deschide noul an, vom putea aștepta zile de soare și de biruință românească de la anul acesta nou care se apropie de noi plin de întuneric și de povară. Căci Dumnezeu nu poartă cu carul biruinței decât pe viteji, pe cei care se știu a pierde pe ei pentru a-și răscumpăra neamul și sufletul.

**Ion I. Moța**  
(„Libertatea” nr. 1, 3 Ianuarie 1937)



Comemorarea eroilor de la Majadahonda este o datorie a oricărui creștin, patriot și naționalist adevărat. Este o amintire continuă a frăției de sânge dintre națiunea română și cea spaniolă, de care ne unește și originea comună și religia creștină.

## DRAGOSTEA DE PATRIE

“Familia este părticica (celula) care stă la temelia națiunii. Cu cât familia este mai tare, mai bine încheagată, pătrunsă de duhul cel bun al temerii de Dumnezeu, al înțelegerii și al dragostei de țară, - cu atât și statul este mai puternic, în stare să înfrunte toate vrăjmășiile soartei.

Dragostea de Patrie este un sentiment firesc. Încă de la vârsta cea mai fragedă, copiii noștri prind dragoste față de țara în care s-au născut, față de locurile unde pentru prima dată au văzut lumina zilei și față de oamenii de același sânge, în mijlocul cărora trăiesc.

În felul acesta și pe nesimțite, ei încep să vadă că, sunt legați prin mii de fire nevăzute, cu toți cetățenii care alcătuiesc țara în care trăiesc, ce astfel devine pentru ei ca o mare familie românească.

Un popor în care sufletele nu mai sunt unite, poate păstra înfățișarea unui popor, de fapt însă el a încetat de a mai fi. O întâmplare cât de mică, îl poate arunca, oricând, în numărul națiunilor care au pierit de pe fața pământului.

Să deprindem pe copii noștri cu gândul că, dragostea de patrie este cea mai mare virtute a unui om cu judecată sănătoasă.

“Pentru că patria este pământul plămădit cu sângele și întărit cu

oasele înaintașilor noștri” (Delavrancea).

Noi suntem legați de acest pământ, prin tot ce a fost înaintea noastră, prin tot ce va mai veni după noi; prin aceia cari ne-am născut și prin aceia pe care îi vom naște; prin trecut și viitor; suntem legați prin mormintele strămoșilor și prin legănele nepoților.

Să căutăm a sădi în inimile copiilor simțământul datoriei către țară, și mai presus de toate – iubirea de Patrie.

Iată ce spune în privința aceasta marele nostru bărbat de stat Mihail Cogălniceanu: “Omul, înainte de toate, trebuie să-și iubească neamul și partea sa de pământ, fie mare, fie mică, în care el s-a născut, în care el a petrecut dulcii ani ai copilăriei, ce nu se mai întorc. Nu cunosc încă nici o seminenie, cât de barbară, care să nu aibă acest simțământ”.

De aceea, să sădim adânc în sufletele copiilor noștri idealul Patriei, pentru binele căruia să fie gata oricând să-și jertfească sufletul.

Strămoșii noștri au putut înfrunta cu atâta bărbăție toate năvălirile barbare, pentru că au fost niște eroi fără seamăn, care și-au iubit cu jertfelnicie Patria. Cu aceiași vrednicie, astăzi, ostașii noștri dau pilde de cel mai strălucit eroism, de cea mai înaltă dragoste față de țară, luptând pentru biruința sfintei

Cruci și nimicirea dușmanului necruțător – bolșevismul.

Să căutăm a apleca gândul copiilor asupra acestor lucruri frumoase, din care ei să poată sorbi singuri îndemnuri vii pentru viață.

Copilul încă de mic, trebuie să știe că, Patria ne poate cere orice jertfă. “Pentru că în definitiv o națiune nu este decât o mare tovărășie, întocmită pe simțământul jertfelor ce s-au făcut, și a celor pe care suntem gata să le facem” (E. Renan).

Sentimentul dragostei de țară, îl au și cele mai sălbatice popoare din lume, din câte a cunoscut istoria.

Și numai bolșevicii au încercat să înăbușe acest sentiment, să distrugă hotarele țărilor, făcând o singură țară peste tot pământul, care să fie condusă de ..... Dar Dumnezeu nu i-a lăsat să desăvârșască aceste planuri diavolești.

Atunci când se simțeau mai tari – a venit peste ei armata nebiruită a aliaților, în frunte cu oastea germană și română, - care îi mână astăzi spre prăpastia pieirii, ca pe o turmă de oi, cu toate tancurile și armele lor meșteșugite, cu care se mândreau.

Pentru că puterea unei armate nu stă atât în armele ei, cât în însuflețire, în dragostea ce o are soldatul față de patrie și mormintele strămoșilor.

S-a văzut că soldații bolșevici, n-au această dragoste, pentru că conducătorii lor au distrus sentimentul acesta din inimile

tineretului, trecut prin școala lor.

Astăzi, ei n-au decât să culeagă roadele acestei nechibzuințe criminale, pe care căutau s-o impună și altor popoare.

De pe urma prăbușirii bolșevice, nu ne rămân decât îndemnuri și învățăminte, de ceea ce nu trebuie să facem, dacă vrem să dăinuim în istorie ca neam de sine stătător.

Astăzi, când Mareșalul Conducător urmărește a da Țării fii vrednici, privirile tuturor se îndreaptă către familiile și mai cu seamă spre mamele românce, care-și pot aduce la îndeplinire rostul, prin naștere de prunci, și printr-o aleasă creștere a lor.

Nimeni, nici filosofia veacului nostru, nici bogăția științei, nici tehnica, nu ne vor putea da binefaceri mai mari, decât binefacerile familiei creștine, ale educației creștine în familie. Prin întărirea familiei, pe temelia nesdruncinată a dragostei, a credinței, a cinstei și a muncii, - vom putea înfăptui o Românie puternică, mândră și frumoasă, așa cum au văzut-o strămoșii noștri.

Fără acestea, - vor rămâne zădarnice toate jertfele noastre de astăzi!”

### Dintr-o publicație patriotică din perioada războiului

## Spațiul istoric românesc în perioada medievală

Evul mediu timpuriu ocupă în istoria românilor un loc aparte. Anume în perioada aceasta, când barbarii năvăleau asupra teritoriului Daciei locuite de populația romanizată, care conform legilor logice formale trebuia în decurs de câteva secole la rând să dispară de pe fața pământului, să dispară chiar și numele de popor romanic din Răsăritul continentului European, acest popor nu numai că nu a dispărut, ci ca și pasărea Fenix a reînviat din anonimatul istoriei sub denumirea de Valahi, iar mai târziu – Români.

Perioada evului mediu este importantă prin consolidarea puterilor economice și spirituale a populației est-romane din cetățuia Carpaților, în afara traselor principale de migrații a popoarelor barbare, care cucereau centrele de civilizație din epocă. Aflându-se la periferia atenției năvălitorilor, regroupându-se în munții greu accesibili pentru invadatori, în mare parte nomazi călăreți, românii și-au păstrat în acele condiții, identitatea

națională, iar prin dezvoltarea economică au creat premisele pentru expansiunea ce avea să urmeze în secolele XIII-XIV, care a primit forma originală de descălecări, adică, recucerirea teritoriilor părăsite sub presiunea popoarelor nomade.

Din pricina lipsei izvoarelor scrise este destul de greu de reconstituit istoria politică a poporului român în perioada dintre secolele V-XI p. CH.

Dar și cele mărturii sporadice care au ajuns până la noi ne arată prezența continuă a românilor în regiunea Carpato-Balcanică, cât la nord atât și la sud de Dunăre. prima dată ei sunt amintiți sub numele de vlahi într-o cronică a mănăstirii Kastamonitu de la muntele Athos și se datează cu secolul al VIII-lea. Vlahii sunt amintiți în Balcani și în secolele IX-X de cronicile bizantine. În 1066 autorul bizantin Kekaumenos ne spune că vlahii stăpâneau Macedonia și Epirul. Vlahii erau răspândiți practic pe întreaga peninsulă Balcanică, cu epicentrul în regiunea dintre Balcani și Dunăre, ei au fost acei care au dat naștere în urma unei răscoale din 1186 a Imperiului Valaho-Bulgar al Asăneștilor, care a dispărut abia după invazia mongolilor din anul 1241. Totuși, cu migrarea în masă a slavilor în Balcani, vlahii sud-dunăreni se asimilează treptat cu slavii, devenind minorități ca etnie, însă participând la procrearea poporului bulgar și a celui sârb.

mult mai activ procesul de consolidare a elementului latin într-o unitate etno-politică s-a desfășurat la nord de Dunăre, unde influența migratorilor asupra elementului autohton era mult mai slabă decât în Balcani.

Din secolul al X-lea, conform unor surse bizantine, slave și maghiare, pe teritoriul carpatic sânt consemnate formațiunile statale ale românilor nord-dunăreni. printre ele se evidențiază voievodatul lui Menumorut al Bihariei, care a opus rezistență tentativelor căpeteniei maghiarilor, Arpad, de a supune

voievodatul din Bihor. Totodată sunt menționate formațiuni politice ca cele conduse de Gelu, în Transilvania, și de Glad, în Banat. În urma expansiunii ungurești, care n-a reușit să asimileze populația românească rămasă majoritară, românii au început procesul recuceririi și repopulării teritoriilor extracarpatic, ce se aflaseră o perioadă în mâinele migratorilor, dând naștere statelor medievale românești. La începutul secolului al XIV-lea s-a finisat procesul de unificare a românilor de la sud de Carpați, luând naștere Țara Românească, sub oblăduirea lui Basarab I, iar la mijlocul aceluiași secol, un proces similar se definitivează în spațiul românesc est-carpatic, lideri fiind Dragoș și Bogdan.

Deci, în pofida supoziției că evul mediu este perioada întunecată în dezvoltarea istorică a întregii Europe și a țărilor române în particular, constat că și acele puține documente ce fac trimitere la români, demonstrează o dată în plus că civilizația românească medievală are rădăcini mult mai vechi, mult mai adânci și care a lăsat amprente profunde și asupra popoarelor învecinate când, deseori, cu greu se poate de rupt civilizația bulgarilor, sârbilor, grecilor, maghiarilor de cea românească, cu care au contactat și s-au influențat reciproc.